

REFERAT Udvalget for sundhed, kultur og fritid 2022-2025 d. 14-03-2023

Mødedato   Tirsdag d. 14. marts 2023 kl. 08:00

Mødested   Foreningshuset Jels

Mødedeltagere   Jørgen Thøgersen, Jakob Bech Jensen, Rasmus Sandvej, Jørgen Lastein, Peter Fallesen, Marion Mortensen, Martin Clausen

Indholdsfortegnelse

Orientering om kommende events i Vejen Kommune (B).....	3
Overførsel af uforbrugte budgetbeløb fra 2022-2023 - Udvalget for sundhed, kultur og fritid (C).....	4
Drøftelse af Budget 2024-2027 (Udvalget for sundhed, kultur og fritid) (B).....	8
Status på økonomi på Udvalgets område pr. 28.02.2023 (B).....	11
Status på Socialtandpleje og drøftelse af målgruppen (B).....	13
Status på sundhedsfremme og forebyggelse (Vejen Frem) i 2022 (B).....	16
Høring af tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær (B).....	19
Efterretningssager (B).....	21
Lukket: Eventuelt (B).....	22
Underskriftsark (B).....	23

Punkt 1: Orientering om kommende events i Vejen Kommune (B)

18/16691

Administrativ indstilling

Chef for Skoler, Kultur og Fritid Regin Holm Nielsen indstiller, at

- Udvalget tager orienteringen om PostNord Danmark rundt og VM i Kano og Kajak Maraton til efterretning.

Beslutning Udvalget for sundhed, kultur og fritid den 14-03-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Vejen Kommune er vært for to større arrangementer i 2023, som er støttet af eventpuljen.

Den 17. august 2023 starter PostNord Danmark Rundt 3. etape i Vejen By, hvorefter rytterne bevæger sig rundt i kommunen og slutter i Vejle.

I uge 35 afvikles VM i Kano og Kajak Maraton på Jels sø, og der er lagt op til en folkefest med masser af aktiviteter både i Jels og i Vejen.

Udvalget vil få en kort orientering om status på disse events. Matilde Kyllesbech Brixen, som er ansat som tovholder på VM i Kano og Kajak Maraton, deltager i dette punkt på mødet.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Punkt 2: Overførsel af uforbrugte budgetbeløb fra 2022-2023 - Udvalget for sundhed, kultur og fritid (C)

23/1786

Administrativ indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- der foretages en gennemgang af forslag til overførsler fra 2022-2023 med henblik på indstilling til Økonomiudvalg og Byrådet.

Beslutning Udvalget for sundhed, kultur og fritid den 14-03-2023

Drøftet og indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Økonomi har udarbejdet et samlet forslag til budgetoverførsler fra 2022 til 2023. Forslaget vedrører drift og anlæg for alle udvalg samt finansforskydninger og finansiering.

Direktionen behandlede budgetoverførslerne på mødet den 28. februar 2023.

Skattefinansieret drift

I forhold til driftsoverførsler gælder følgende principper:

- Institutioner og afdelinger omfattet af drifts- og udviklingsaftaler/lønsumsstyring har adgang til overførsel af mindreforbrug/merforbrug mellem årene. Der kan maksimalt overføres et mindreforbrug på 10 procent af institutionens/afdelingens budget, mens merforbruget højst må udgøre 5 procent.
- Øvrige overførsler: Efter ansøgning er der mulighed for adgang til overførsel, hvis der helt konkret kan peges på aktiviteter, der er udskudt eller er blevet forsinket.

Direktionen beslutter hvilke ansøgninger, der kan indstilles til godkendelse i Byrådet.

Det samlede mindreforbrug på driftsområderne udgør 65,8 mio. kr. ud af et samlet korrigeret budget på 2,882 mia. kr. Heraf udgør mindreforbruget på serviceområderne 55,2 mio. kr. Mindreforbruget er generelt lidt lavere end i regnskab 2021.

Forslaget til driftsoverførsler udgør i alt netto 44,9 mio. kr. Heraf vedrører 21,9 mio. kr. områder omfattet af drifts- og udviklingsaftaler eller lønsumsstyring. I 2021 udgjorde driftsoverførslerne 48,4 mio. kr., hvoraf 22,2 mio. kr. vedrørte områder omfattet af drifts- og udviklingsaftaler eller lønsumsstyring.

Anlæg

Det samlede restbudget på det skattefinansierede anlægsområde er på 52,9 mio. kr. ud af et korrigeret budget på 125,9 mio. kr. Overførslerne på det skattefinansierede anlægsområde fra 2022 til 2023 udgør 52,2 mio. kr.

I overførslen på 52,2 mio. kr. er der foreløbigt indarbejdet et forslag om at overføre 14,6 mio. kr. til 2023 med henblik på realisering af boligudstykningsstrategien. Beløbet består af restbudgetter på jordforsyningsområdet i 2022 fratrukket manglende salgsindtægter på 0,8 mio. kr.

Finansiering og finansforskydninger

Forslaget til overførsel af finansforskydninger og finansiering udgør i alt -6,8 mio. kr. Heri indgår blandt andet overførsel af låneoptagelse på i alt -5,9 mio. kr.

Samlet forslag til overførsler

Samlet udgør forslaget til overførsler 90,2 mio. kr. I 2022 udgjorde budgetoverførslerne 125,2 mio. kr.

Område	2022
Skattefinansieret drift:	
Udvalget for teknik og miljø	5.128
Udvalget for arbejdsmarked og integration	1.407
Udvalget for skoler og børn	7.361
Udvalget for sundhed, kultur og fritid	8.357
Udvalget for social og ældre	2.399
Økonomiudvalget	20.205
I alt alle udvalg – skattefinansieret drift	44.857
Forsyningsvirksomheder - drift	0
Anlæg:	
Skattefinansierede område	
Udvalget for teknik og miljø	23.589
Udvalget for skoler og børn	5.619
Udvalget for sundhed, kultur og fritid	2.751
Udvalget for social og ældre	7.534
Økonomiudvalget	12.189
I alt alle udvalg – skattefinansierede område	51.682

Ældreboliger	469
Forsyningsvirksomhed	0
Total anlæg i alt alle udvalg	52.151
Finansforskydninger og finansiering:	
Økonomiudvalget	-6.840
Total drift, anlæg, finansforskydninger og finansiering	
Drift	44.857
Anlæg	52.151
Finansforskydninger og finansiering	-6.840
I alt	90.168

Nulstilling af overførselspuljen

I budget 2023 er der i lighed med tidligere år indarbejdet en overførselspulje på driftsbudgettet, som bidrager til fleksibilitet i forhold til servicerammen. I budgettet er det forudsat, at puljen ikke kommer i anvendelse, idet den modsvares af en tilsvarende balancepost på konto 8.59. Derfor nulstilles overførselspuljen på 16,0 mio. kr. på driftsbudgettet, og balanceposten på konto 8.59 udlignes.

Bevillingsansøgning – anlæg

Af hensyn til muligheden for at aflægge retvisende anlægsregnskaber foretages i forbindelse med regnskabsafslutning en bevillingsmæssig opfølgning på de faktiske salgsindtægter i 2022 vedrørende bolig- og erhvervsgrunde.

Der søges om en anlægsbevilling på i alt 6,531 mio. kr. i indtægter vedrørende øvrige boligområder samt erhvervsområder, jf. den vedlagte specifikation.

Der søges desuden om samlede anlægsbevillinger på i alt -1,624 mio. kr. vedrørende øvrige projekter som følge af budgetoverførslerne til 2023. De enkelte projekter fremgår af den vedlagte specifikation. Endeligt søges om anlægsbevillinger på i alt 0,702 mio. kr. vedrørende udmøntning af puljen til færdiggørelse af bolig- og erhvervsudstykningsprojekter.

Anlægsbevillingerne har ingen likviditetsmæssige konsekvenser.

Tidligere behandling

28.02.2023 Direktionen.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt forslaget til overførsler godkendes, skal der gives en samlet tillægsbevilling på netto 90,2 mio. kr., der finansieres af likvide aktiver.

Bevillingen som følge af overførsler kan specificeres således:

44,857 mio. kr. vedrørende skattefinansieret drift

51,682 mio. kr. vedrørende skattefinansieret anlæg

0,469 mio. kr. vedrørende ældreboliger

-6,840 mio. kr. vedrørende finansforskydninger og finansiering.

Der gives anlægsbevillinger til salgsindtægter vedrørende boligområder og erhvervsområder på 6,531 mio. kr.

Der gives anlægsbevillinger til anlægsprojekter på i alt netto -0,922 mio. kr.

Den faktiske kassebeholdning udgør pr. 31. december 2022 58,838 mio. kr. Heraf udgør overførslerne til 2023 90,2 mio. kr.

Der gives en negativ tillægsbevilling til konto 6.76 på 16,0 mio. kr. og en tilsvarende positiv bevilling til konto 8.59 vedrørende nulstilling af overførselspuljen.

Efter de foreslåede overførsler er kassebeholdning knap 13 mio. kr. lavere end den forudsatte kassebeholdning ved budgetlægningen for 2023. I kassebeholdningen pr. 31. december 2022 indgår en negativ regulering af kommunens værdipapirer på 24,8 mio. kr.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Regler for overførselsadgang mellem regnskabsårene for institutioner med drifts- og udviklingsaftaler.

Principper for lønsumsstyring i administrationen.

Vejen Kommunes kasse- og regnskabsregulativ.

Høring

Ingen.

Bilag

Samleark - driftsoverførsler til 2023

Samleark - anlægsoverførsler til 2023

Institutionsregnskaber - Udvalget for sundhed, kultur og fritid

Punkt 3: Drøftelse af Budget 2024-2027 (Udvalget for sundhed, kultur og fritid) (B)

23/4539

Administrativ indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Udvalget drøfter initiativer, der er igangsat indenfor Udvalgets område og forventninger til fremtidig udvikling og indsatser.
- Udvalget drøfter muligheden for at reducere eller standse nuværende aktiviteter.
- Udvalget drøfter emner, hvor der skal udarbejdes forslag til reduktionsblokke.

Beslutning Udvalget for sundhed, kultur og fritid den 14-03-2023

Drøftet. Administrationen arbejder videre med udgangspunkt i Udvalgets drøftelse og ramme.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget godkendte på mødet den 28. februar 2023 Mål og procedurer for budgetlægningen for 2024-2027.

Udvalgene skal som en del af budgetlægningen drøfte initiativer, der er igangsat inden for Udvalgets område og forventninger til fremtidig udvikling og indsatser, herunder muligheden for at reducere eller standse nuværende aktiviteter. Udvalgene skal udarbejde reduktionsblokke og kan arbejde med udvidelsesblokke og anlægsønsker.

I udvalgenes budgetarbejde skal der inddrages relevante nøgletal og benchmark, fx KL's publikation "Kend din kommune."

Fagudvalgene beslutter senest på udvalgsmødet i maj, hvilke reduktionsblokke, udvidelsesblokke og anlægsønsker, der oversendes til budgetlægningen.

Reduktionsblokke

Økonomiudvalget har fastsat følgende rammer for arbejdet med reduktionsblokke:

Udvalg, 1.000 kr.	Budget	Andel	Beløb
Udvalget for teknik og miljø	105.553	1,50%	1.583
Udvalget for arbejdsmarked og integration	2.166	1,50%	32
Udvalget for skoler og børn	762.239	1,50%	11.434
Udvalget for sundhed, kultur og fritid	138.479	1,50%	2.077
Udvalget for social og ældre	689.974	1,50%	10.350
Økonomiudvalget	314.164	1,50%	4.712

I alt

2.012.574 1,50% 30.189

Økonomiudvalget anmoder fagudvalgene om at udarbejde reduktionsblokke.

Fagudvalgene har indledende drøftelser om budgetlægningen på udvalgsmøderne i marts. Udvalgene beslutter, hvilke emner der ønskes undersøgt nærmere med henblik på forslag til reduktionsblokke.

På møderne i april og maj drøfter og foreslår fagudvalgene reduktionsblokke på eget område. Reduktionsblokkene kategoriseres således:

- Effektivisering: opgaven løses billigere uden væsentlige, negative konsekvenser for borgere eller virksomheder
- Serviceændring: opgaven løses billigere med væsentlige, negative konsekvenser for borgere eller virksomheder.

Reduktionsblokkens afledte konsekvenser på andre områder skal beskrives.

Udvidelsesblokke

Som følge af det snævre økonomiske råderum vil mulighederne for finansiering af nye indsatser og initiativer være meget begrænsede. Udvalgene kan drøfte ønsker til udvidelsesblokke, dvs. nye og/eller udvidede driftsaktiviteter.

Afdelingscheferne udarbejder – bl.a. på baggrund af udvalgets drøftelser – forslag til udvidelsesblokke, som indgår i prioriteringen på Byrådets budgetseminar.

Anlægsønsker

Der indhentes ikke anlægsønsker fra institutioner og foreninger, da råderummet til nye anlægsprojekter er meget begrænset.

Der kan være presserende behov for vedligeholdelse af eksisterende bygnings- og vejkapital samt andre særlige behov, fx på klimaområdet og handicap- og psykiatriområdet, hvorfor afdelingscheferne kan udarbejde forslag til anlægsønsker. Anlægsønsker, der medfører et driftsmæssigt rationale, er også relevante.

Såfremt der er anlægsønsker på Udvalgets område, skal Udvalget senest før sommerferien prioritere anlægsønskerne på eget område. Forslagene prioriteres som nr. 1, 2, 3, 4, 5 etc.

Ønsker under Udvalget for teknik og miljø, som er fremsendt af andre udvalg, markeres særskilt.

Umiddelbart efter udvalgsmøderne i maj samles alle de enkelte Udvalgs konkrete forslag til reduktionsblokke samt eventuelle udvidelsesblokke og anlægsønsker i kataloger.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Mål og procedurer for budgetlægningen 2024-2027.

Høring

Ingen.

Bilag

Kend din kommune 2023

Mål og procedurer for budgetlægningen 2024-2027

Punkt 4: Status på økonomi på Udvalgets område pr. 28.02.2023 (B)

22/30

Administrativ indstilling

Chef for Sundhed & Sammenhæng Anne-Mette Dalgaard og chef for Skoler, Kultur & Fritid Regin Holm Nielsen og indstiller, at

- Udvalget tager budgetopfølgningen med de tilhørende bemærkninger til efterretning.

Beslutning Udvalget for sundhed, kultur og fritid den 14-03-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Bilaget til punktet bliver tilføjet sidst på ugen.

Byrådet har godkendt de 10 principper for økonomistyring i Vejen Kommune.

Det betyder, at der månedsvis vil være en opfølgning på den økonomiske situation under udvalgets område. Der kan især henvises til princip 4 og 6, som lyder således:

4. Ingen kassefinansierede tillægsbevillinger.

Byrådet afviser ansøgninger om kassefinansierede tillægsbevillinger (jordforsyning undtaget). Tillægsbevillinger vedr. anlæg kan eventuelt godkendes, såfremt der er tale om fremrykning/udskydelse mellem år.

Handling:

Ved ansøgninger om tillægsbevillinger påhviler det administrationen at anvise muligheder for kompenserende besparelser inden for samme hovedfunktion, eller – hvis dette ikke er muligt – inden for samme bevillingsramme.

6. Tæt opfølgning

Administrationen forelægger månedlige budgetopfølgninger for fagudvalgene. Derudover gennemføres de store bevillingskontroller to gange årligt, jf. regulativ for økonomisk styring og forvaltning.

Handling:

Der afholdes månedlige møder mellem direktør og relevante afdelingschefer om den økonomiske udvikling på afdelingsniveau og udvalgsniveau. Intern Service deltager efter behov.

Månedlige budgetopfølgninger på udvalgsniveau forelægges de respektive fagudvalg. Materialets form og indhold udvikles, jf. nedenfor. Månedlige budgetopfølgninger skal ikke indeholde ansøgninger om eventuelle tillægsbevillinger, men kan være grundlag for udvalgenes omprioritering inden for den samlede bevillingsramme.

I bilagsmaterialet er vedlagt en forbrugsoversigt på udvalgets område inkl. grafiske illustrationer af niveauet i forhold til sidste års tal på samme tidspunkt samt afdelingschefernes bemærkninger til relevante kontoområder, der skal være fokus på.

Med baggrund heri skal udvalgene drøfte økonomistatus samt mulighederne for at anvise evt. finansiering til merudgifter.

Behandles månedsvis i udvalget.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

10 principper for økonomistyring i Vejen Kommune.

Vejen Kommunes kasse- og regnskabsregulativ.

Høring

Ingen.

Bilag

Januar

Februar

Punkt 5: Status på Socialtandpleje og drøftelse af målgruppen (B)

22/8097

Administrativ indstilling

Chef for Sundhed & Sammenhæng Anne-Mette Dalgaard, chef for Ældre & Rehabilitering

Kirsten Dyrholm og chef for Familie, Handicap & Socialpsykiatri Charline Amdisen Bossen indstiller, at

- Udvalget for sundhed, kultur og fritid samt Udvalget for social og ældre tager orienteringen om socialtandpleje til efterretning.
- Udvalget for sundhed, kultur og fritid samt Udvalget for social og ældre drøfter målgruppen med henblik på en beslutning om enten at fastholde målgruppen eller udvide målgruppen til også at omfatte særligt socialt udsatte borgere jf. §134a stk. 2 i Sundhedsloven.

Beslutning Udvalget for sundhed, kultur og fritid den 14-03-2023

Dot 1: Orienteringen taget til efterretning.

Dot 2: Drøftet. Udvalget godkender at udvide målgruppen til også at omfatte særligt socialt udsatte borgere jf. § 134a, stk. 2 i Sundhedsloven.

Status og effekt af denne udvidelse evalueres i 2. kvartal 2024.

Sagsfremstilling

Ved en lovændring i juli måned 2020 kom ydelsen socialtandpleje ind i Sundhedsloven i §

134a. stk. 1-4.

Målgruppen for socialtandpleje er borgere som:

- Ikke kan bo eller opholde sig i eget hjem grundet særlige sociale problemer - herunder borgere, der benytter herberger, væresteder eller varmestuer på grund af hjemløshed. Fx borgere, som er i målgruppen for hhv. Servicelovens §104 og §110 og som ikke kan benytte de almindelige tandlægetilbud.
  - Servicelovens §104: Aktivitets- og samværstilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer.
  - Servicelovens §110: Midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.
- Ikke kan eller kun vanskeligt kan benytte eksisterende tandplejeordninger – herunder specialtandpleje og omsorgstandpleje.
- Har et konkret behandlingsbehov.

Desuden kan kommunalbestyrelse, jf. sundhedslovens § 134 a, stk. 2, ud fra en konkret vurdering tilbyde vederlagsfri akut smertelindrende og funktionsopbyggende tandpleje, herunder forebyggende råd og vejledning i forhold til vedligeholdelse af behandlingen, til udsatte borgere, der ikke er omfattet af § 134 a, stk. 1, og som ikke kan udnytte de almindelige tandplejetilbud grundet særlige sociale problemer.

Udvalget for sundhed, kultur og fritid samt Udvalget for social og ældre drøftede den 14. juni 2022 muligheden for at udvide målgruppen til særligt socialt udsatte borgere jf. §134a stk. 2 i Sundhedsloven. Dengang blev det besluttet, at udvalgene ikke ønskede at iværksætte en udvidelse af målgruppen. Udvalgene ville dog gerne forholde sig til det igen på et senere tidspunkt, hvorfor det dagsordensættes igen.

Tilbuddet om socialtandpleje er organiseret sammen med de eksisterende tilbud om omsorgs- og specialtandpleje. Det betyder, at visitation til tilbuddet sker i Ældre & Rehabilitering og den forebyggende og behandlende indsats bliver varetaget i den kommunale tandpleje i Sundhed &

Sammenhæng.

Data på Socialtandplejen i 2022.

- Der har i 2022 været fire patienter visiteret til Socialtandpleje i Vejen Kommune. Disse fire patienter har haft i alt 26 aftaler i tandplejen i 2022.
- Der kan ikke laves præcis opgørelse på tidsforbruget, da kalendere i tilbageblik ikke nødvendigvis viser det faktuelle tidsforbrug. Der eksisterer på landsplan, efter vores kendskab, ingen udregning på en eventuel timepris, der dækker både de direkte og indirekte omkostninger ved Socialtandpleje.
- Der er i 2022 brugt omkring 45.000 kr. på kompetenceudvikling hos medarbejdere i Socialtandplejen. I Tandplejen har en af de fastansatte tandlæger påbegyndt uddannelsen inden for socialtandpleje, så Tandplejen har de rette specialkompetencer til at behandle de borgere, som visiteres til socialtandpleje.

I forhold til implementering af lovgivningen vurderes det, at niveauet for henvisning til Socialtandplejen ikke har stabiliseret sig. Der er fortsat behov for opsøgende virksomhed, der gør lovgivningen mere kendt rundt i de enkelte teams, der er i kontakt med målgruppen.

Det er samtidig Tandplejens vurdering, at der inden for den nuværende økonomiske tildeling er basis for at overveje en kontrolleret udvidelse fra ”skal” til ”kan” målgruppen i lovgivningen.

Tidligere behandling

30.11.2021 Udvalget for sundhed, kultur og fritid

01.12.2021 Udvalget for social og ældre

14.06.2022 Udvalget for sundhed, kultur og fritid

14.06.2022 Udvalget for social og ældre

Økonomiske konsekvenser

Der medfølger bloktilskudsmidler med den nye lovgivning om socialtandpleje. I 2022 har

Vejen Kommune fået 466.000 kr.

Ved indførelsen af socialtandpleje blev der lagt op til følgende fordeling af budgettet.

- 15.000 kr. til myndighedsbehandling – konto 6 under Ældre & Rehabilitering
- 25.000 kr. til kørselskontoret under Sekretariat og Borgerservice
- 75.000 kr. til refusionsbetaling til andre kommuner under Ældre & Rehabilitering
- 342.000 kr. til forebyggelse og behandling under Sundhed & Sammenhæng.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Sundhedsloven.

Høring

Ingen.

Bilag

Kvalitetsstandard - socialtandpleje

Punkt 6: Status på sundhedsfremme og forebyggelse (Vejen Frem) i 2022 (B)

18/7902

Administrativ indstilling

Chef for Sundhed & Sammenhæng Anne-Mette Dalgaard indstiller, at

- Udvalget for sundhed, kultur og fritid drøfter og godkender status på sundhedsfremme og forebyggelse §119 (Vejen Frem) for 2022.

Beslutning Udvalget for sundhed, kultur og fritid den 14-03-2023

Drøftet og godkendt.

Sagsfremstilling

Jf. Sundhedslovens §119 er det en kommunal opgave at skabe rammer for en sund levevis samt etablere forebyggende og sundhedsfremmende tilbud. Dette skal ses i sammenhæng med Sundhedsaftalens politiske målsætninger om at reducere andelen af unge (16 år+) og voksne med moderat og svær overvægt til maksimalt 43% for kvinder og 58% for mænd.

Sundhedsprofilen 2021 har for Vejen Kommune vist, at unge og voksne kvinder med moderat og svær overvægt er 49% og mænd 62%.

Målet i Sundhedsaftalen er at reducere andelen af unge (16-24 år) med dårlig mental trivsel til maksimalt 8% for mænd og 16% for kvinder.

Sundhedsprofilen 2021 viser på regionsniveau, at unge mænd (16-24 år) med lav mental trivsel er 20% og unge kvinder (16-24 år) 34%.

Som bidrag hertil udbyder Team Sundhedsfremme indsatsen ”Vejen Frem” i Træning & Livsstil på Brørup Sundhedscenter. Der afrapporteres årligt en status på indsatsen.

Målgruppen er borgere over 18 år, der er fysisk og/eller mentalt udfordrede på sundheden.

Et forløb indledes med en afklarende samtale, hvor behovet for relevante sundhedstilbud og borgers egne ressourcer afdækkes. Der lægges en plan for den enkelte borger ud fra, hvad borger selv kan varetage og hvad der er brug for hjælp til.

I Team Sundhedsfremme/”Vejen Frem” tilbydes blandt andet gruppeforløbet ”Vejen til Ligevægt” til overvægtige borgere. Der er fokus på ligevægt frem for kropsvægt, hvor borgeren lærer nye gode vaner til en varig livsstilsændring. Der arbejdes gennem 10 uger med sund kost og praktisk madlavning ved en ernæringsvejleder, træning ved en fysioterapeut og mental sundhed ved en sundhedscoach.

Der arbejdes også med fokus på mental sundhed gennem SMART-træning og vejrtrækningshold. SMART-træning træner hjernen til at få en bedre hukommelse og et øget fokus. Træningen består af en kombination af fysiske og kognitive øvelser, der både udfordrer motorik, sanser og logik.

Vejrtrækningsholdet har fokus på åndedrætskontrol ved at bruge hele kroppen til at trække vejret og dermed optimere kroppens iltoptagelse. En optimal vejrtrækning giver mere energi i hverdagen og øger koncentrationsevnen, som gør

personen bedre i stand til at håndtere stress og pressede situationer i sin hverdag.

Resultater for 2022

406 borgere er i alt henvist til Team Sundhedsfremme (Vejen Frem) i 2022. Det er en stigning på 59% fra året før. Dette skyldes til dels de nye forløb omkring depression, lavt stofskifte og funktionelle lidelser, men generelt er antal henviste til Team Sundhedsfremme steget betydeligt. Resultaterne af de nye forløb afrapporteres hver for sig i løbet af året og indgår derfor ikke i de samlede trivselsresultater herunder.

Fordelingen af køn er kvinder 75% og mænd 25%.

Gennemsnitsalderen er 48 år med en fordeling fra 18 til 89 år.

Borgerne henvender sig ofte selv, fx efter et lægebesøg (40%), henvises fra egen læge (22%) eller fra Jobcentret (17%). De henvises også fra andre kommunale afdelinger, sygehus, pårørende eller lignende.

Der måles effekt på det enkelte sundhedstilbud ved det anerkendte spørgeskema WHO-5, som måler borgernes selvvaluerede trivsel og mentale sundhed.

De samlede trivselsresultater for ”Vejen Frem” viser:

Succeskriterier WHO-5	Resultater samlet
Målet er, at min. 60% af borgerne har fremgang fra start til slut.	80% opnår fremskridt
Målet er, at min. 60% af borgerne ligger over 50 point ved slut.	84% kommer over 50 point ved afslutning
Målet er, at den gennemsnitlige WHO-5 score ved slut er øget i forhold til ved start.	Start 46 point Slut 65 point*

*Gennemsnittet af borgerne ligger således over 50 point ved afslutning, som er grænsen for at være i trivsel. De nærmer sig gennemsnittet for resten af befolkningen, som er 68 point.

Bæredygtighed og frivillighed er et vigtigt element i ”Vejen Frem”, så borgerne kan fortsætte med at være aktive i frivillighedsområdet og de fortsat kan bruge de redskaber, de har tilegnet sig i Træning & Livsstil. Undervejs i indsatsen er der et stort fokus på bæredygtigheden af sundhedstilbuddene, så borgeren forbedrer og bevarer sin fysiske og mentale sundhed – også efter endt forløb. Dette sker ved inddragelse af frivillige sundhedsambassadører og lokale foreningstilbud.

Tidligere behandling

22.03.2022 Udvalget for sundhed, kultur og fritid.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Sundhedsloven §119.

Høring

Ingen.

Punkt 7: Høring af tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær (B)

23/3022

Administrativ indstilling

Chef for Sundhed & Sammenhæng Anne-Mette Dalgaard og chef for Arbejdsmarkedsafdelingen Anneth Jensen indstiller, at

- Udvalget for sundhed, kultur og fritid samt Udvalget for arbejdsmarked og integration orienteres om det nye tværsektorielle forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær.
- Udvalgene drøfter det første udkast til et fælles kommunalt høringssvar og beslutter, om Vejen Kommune har yderligere input til det fælleskommunale høringssvar.

Beslutning Udvalget for sundhed, kultur og fritid den 14-03-2023

Dot 1: Orienteringen taget til efterretning.

Dot 2: Drøftet og godkendt.

Sagsfremstilling

Følgegruppen for forebyggelse har sendt et udkast til et nyt tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær i Syddanmark i høring.

- Forløbsprogrammet beskriver den samlede tværfaglige, tværsektorielle og koordinerede indsats for borgere med lænderygbesvær i Region Syddanmark.
- Målgruppen for forløbsprogrammet er syddanske borgere over 18 år med lænderygbesvær med eller uden udstråling til ben, som er påvirket af det i deres hverdag i en eller anden grad.
- Forløbsprogrammet er gældende hos alle aktører i praksissektoren, i de syddanske kommuner og på sygehusene i Region Syddanmark.
- Patientinddragelse har været et vigtigt fokus i udviklingen af forløbsprogrammet.

Lænderygbesvær kan have store konsekvenser for den enkelte borgere. Ligesom de

samfundsøkonomiske omkostninger er enorme. Der ønskes med forløbsprogrammet at skabe et udgangspunkt og en fælles forståelse mellem fagprofessionelle for, hvordan et sammenhængende forløb for den enkelte borger kan styrkes.

Den samfundsmæssige gevinst består i, at borgerne kan bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet eller uddannelse, ligesom det sandsynligvis vil resultere i en mere hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne i Region Syddanmark.

- Sygedage på grund af lænderygbesvær udgør på landsplan næsten 20% af alle sygedage.
- Borgere med lænderygbesvær udgør som gruppe næsten 10% af alle besøg hos de

praktiserede læger.

- Borgere med lænderygbesvær udgør som gruppe 30% af alle besøg hos kiropraktorer og fysioterapeuter.

Forløbsprogrammet er bygget op omkring det paradigmeskifte, som man forskningsmæssigt og fagligt har arbejdet med de seneste år i tilgangen til, hvordan lænderygbesvær behandles. Paradigmeskiftet for lænderygbesvær er kortfattet baseret på følgende viden om:

- Lænderygbesvær er hos mange en vedvarende eller episodisk en tilstand, hvor smerter og funktionsbegrænsning af varierende intensitet og varighed kommer og går.
- Lænderygbesvær starter tidligt i livet, og allerede i 18-årsalderen er hyppigheden den samme som hos voksne.
- Hos mere end 9 ud af 10 borgere med lænderygbesvær kan der ikke findes en specifik årsag til smerterne. Disse borgere diagnosticeres med uspecifik lænderygbesvær.

- Der findes ikke forkerte siddestillinger eller løfteteknikker.

Sundhedsstyrelsens faglige anbefalinger til borgere med lænderygbesvær er gennemgående i det nye forløbsprogram.

- Sygdomsmestring og støttet egenhåndtering er omdrejningspunktet i behandlingen.
- Det anbefales at holde sig fysisk og socialt aktiv. Hvordan det skal foregå, er der ikke afgørende videnskabelig dokumentation for.
- Billeddiagnostik har begrænset plads i udredning af borgere med lænderygbesvær.
- Medicinsk smertebehandling kan ikke stå alene, og bør kun spille en mindre rolle i den samlede indsats for borgere med lænderygbesvær.

Med dette forløbsprogram lægges der ikke op til, at kommunerne skal igangsætte nye tilbud målrettet borgere med lænderygbesvær. Kommunerne kan i stedet inkludere borgere med lænderygbesvær i de sundhedsfremmende og forebyggende tilbud efter Sundhedslovens §119, som allerede er en del af den enkelte kommunes tilbud. Det er forskelligt fra kommune til kommune, hvilke sundhedsfremmende og forebyggende tilbud der tilbydes.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen, men der kan komme et øget pres på de sundhedsfremmende tilbud.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Sundhedsloven og Sundhedsaftalen i Region Syddanmark.

Høring

Forløbsprogrammet er i høring frem til den 27. marts 2023. Det fælleskommunale sundhedssekretariat har udarbejdet et udkast til et fælleskommunalt høringssvar.

Bilag

Høringsudkast - Tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær i Region Syddanmark.pdf

Fælleskommunalt høringssvar på tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær.docx

Fælleskommunalt høringssvar fra Sundhedsklynge Sydvestjylland.docx

Punkt 8: Efterretningssager (B)

Beslutning Udvalget for sundhed, kultur og fritid den 14-03-2023

Intet.

Punkt 9: Lukket: Eventuelt (B)

Intet.

Punkt 10: Underskriftsark (B)

Sagsfremstilling

Udvalget godkender beslutningsprotokollen ved at trykke på "Godkend" i First Agenda.